

Finansminister Bjarne Corydons tale 1. maj

Kære venner af arbejderbevægelsen

Tak fordi I vil se mig her i dag.

Den 1. maj er noget særligt for mange af os.

Det er en traditionsrig dag. I ved – det er lige før den kører på autopilot.

For alle her ved jo, hvordan en ordentlig 1. maj tale skal lyde, den holder nærmest sig selv – og lyder af samme årsag også ganske ofte som noget, man har hørt før – sidste år f.eks.

Og alle har jo også deres egne personlige 1. maj erindringer om solskoldninger, regnvejrskatastrofer – politiske forbrødringer eller skænderier, af og til under indtryk af mere end en enkelt festskål.

Men alligevel kender alle her jo også den fornemmelse, der altid d. 1. maj breder sig i maven og omkring hjertet, når man under talerne, eller mens der synges, pludselig bare kan mærke, hvad det hele handler om.

En dyb mening med vores fællesskab. En dyb stolthed over, hvad vi har udrettet. En sikker viden om, at Danmark havde været et andet land uden vores bevægelse. En dyb forpligtelse til at kæmpe videre for noget, der er større end os selv.

Men jeg tænker nok alligevel, at mange, før de stod op i morges, tjekkede om vejret var med arbejderbevægelsen og traf deres endelige beslutning om at gå til møde, har tænkt, at den her 1. maj måske var noget lidt andet, end det vi plejer.

For det er ikke nemme tider for vores parti. Det er ikke nemme tider for vores land.

Og den 1. maj taler, I har valgt at lytte til i år, bærer et tungt ansvar for at rette op på begge dele.

Så mon ikke der er en enkelt eller to, der har tænkt, at de godt ville høre, hvad ham "Blå Bjarne" egentlig mener. Altså – uden filter – langt væk fra glasdøren i Finansministeriet, fra regneark, mødelokaler og embedsmænd.

Derfor havde jeg tænkt mig at give jer en tale, der ikke er skrevet for at trække klapsalver. Men for at dele nogen af de tanker, som jeg selv tumler med – og som jeg tror mange Socialdemokrater diskuterer netop i denne tid.

For hvad er den 1. maj egentlig for noget? Jo, det er såmænd arbejderbevægelsens kampdag.

Når vi fejrer den, mindes vi grundlæggende om de to ord og de to ting.

For det første om ideen om en socialdemokratisk arbejderbevægelse. Altså, at vi som almindelige mennesker uden at være født til at bestemme over vilkårene for vores egen

tilværelse kan – og bør – holde sammen om at skabe lige muligheder for alle danskere.

For det andet, at vi aldrig har nået vores mål uden kamp. At ingen af de resultater, vi har opnået, har været en selvfølge – og at bare et enkelt blik på andre landes situation viser, hvad alternativet kunne blive, hvis vores kamp ikke blev ført videre.

Alle mine holdninger bygger på de to grundlæggende ideer.

I min verden bygger ingen andre partier eller bevægelser på stærkere værdier.

Ingen andre partier eller bevægelser har en smukkere historie.

Og ingen andre partier eller bevægelser har et bedre udgangspunkt for at sikre Danmark en lys fremtid.

Men det kommer ikke af sig selv.

Det stiller på sin vis lige så store krav til os, som der i sin blev stillet til de modige mennesker, der skabte og opbyggede vores parti og dermed også vores velfærdssamfund.

Jeg synes 1. maj er en god anledning til at tænke tilbage og lære noget af historien. Noget om forskelle og noget om ligheder.

Historie behøver ikke være en støvet gennemgang af årstal. Den del af historien, der betyder noget, kan de fleste som regel både huske og føle.

Jeg kan selv huske første gang, Danmarks Radio viste Matador. Fra 1978 til 1982. Hjemme hos mig så vi den ofte sammen, både børn, forældre og bedsteforældre. Der var jo kun én kanal, det var godt fjernsyn – og alle kunne forholde sig til det, de så.

Det handlede nemlig om den danmarkshistorie, mine forældre og bedsteforældre selv havde oplevet.

Jeg var mellem 5 og 9 år gammel, da serien kørte første gang. Så jeg husker kun stemningen.

Jeg husker de voksnes genkendelse, når gamle dages forstokkede urimeligheder blev ramt på kornet.

Og jeg husker den hyggelige vished om, at historien ville ende godt, selv om den var helt realistisk og handlede om det virkelige, almindelige liv.

Det gik jo ikke godt for alle. Det endte ikke i ren pladderromantisk idyl. Ikke uden ulykke, tilbageslag, urimeligheder, paradokser og løsninger, der bare skabte nye problemer, konflikter og frustrationer.

Men retningen var klar. Det gik langsomt, men sikkert fremad. Mod mere velfærd, større lighed, trykthed for endnu flere. Ligesom med den rigtige danmarkshistorie.

Gad vide om nogen kan forestille sig, hvordan det om 10 eller 20 år skal kunne lade sig gøre at lave en historisk TV-serie, der lige så bredt i befolkningen vækker samme følelse

af personlig genkendelse – og samme trykke følelse af grundlæggende fremskridt?

Det er ikke helt nemt.

Sådan tænker vi vel også som socialdemokrater. Vi kender vores værdier, vi kender vores historie. Vi ved, hvad arbejderbevægelsens kampdag handler om.

Men vi lever også med en stærk følelse af forandring.

Vi ved, at fremtidens arbejderbevægelse ligesom fremtidens arbejdspladser er forskellig fra fortidens. Og det er fremtidens kampe også.

Vi ved alle, hvad vi kæmper imod. Grådighed. Social dumping. Den uansvarlighed i den finansielle sektor, der førte til finanskrisen og helt uforskyldt kostede millioner af mennesker deres job og deres håb for fremtiden.

Men vi ved vel også, at som Socialdemokrater i 2013 kan vi ikke løse vores opgave alene ved at være imod det, vi ved er forkert. Vi har mere end nogensinde til opgave at kæmpe for det, der afgør, om Danmark kan forblive noget helt enestående.

For at danske virksomheder lægger deres investeringer og arbejdspladser her i landet – i stedet for hos nabolandene.

For at de penge, den indsats, vi yder som fællesskab, også skaber de rigtige resultater, uden at være dyrere end den behøver.

For at holde styr på økonomien, underskuddet, gælden.

For at rettigheder og pligter hænger sammen.

Og måske glemmer vi engang i mellem, at det kun er, når man ser tilbage på historien, at den forekommer enkel, at fremskridtet var en tryk og sikker retning.

Jeg har siden, når jeg selv som voksen blev fanget foran af én af de mange genudsendelser af Matador, tænkt på, at historien nu nok følte anderledes og mindre hyggelig, mens den fandt sted.

De mennesker, der dengang tog ansvar og skabte fremskridt, kunne jo ikke vide med nogen form for sikkerhed, at deres projekt ville ende godt. Det var vel deres holdninger og ikke den trykke vished om succes, der gjorde udslaget.

Det er – tænker jeg – netop hos dem, vi skal hente vores inspiration. Socialdemokratiet har haft enorm succes. Men vores historie er ikke historien om en medvindsbbevægelse.

Vi kan ikke vide, om det næste kapitel af danmarkshistorien ender godt.

Vi kan ikke garantere, at det går sådan.

For selv hvis vi for alvor fik krammet på de borgerlige.

Fik udstillet konsekvenserne af Venstres politik.

Fik stillet helt skarpt på, at Dansk Folkeparti ikke er andet end et almindeligt højrefløjsparti, der til syvende og sidst altid – uanset omvejen – går Venstres ærinde.

Fik timingen i orden, styr på kommunikationen, orden i gelederne – og bare en smule held i sprøjten.

Fik Enhedslisten i bare lidt bedre humør.

Så ville vi stadig skulle forholde os til en virkelighed, der handler om økonomisk krise, stigende konkurrence udefra – og forandring i enormt tempo.

Og det får mig til at nævne to ting, der for mig særligt på en 1. maj træder frem som det afgørende. Ikke bare for Socialdemokratiets, men også for Danmarks fremtid.

For det første betydningen af uddannelse. Vi har som socialdemokrater den vision at gøre den næste generation til den dygtigste generation nogensinde.

Lyder det som noget ingen kan være uenige i – eller ligefrem som rent snobberi? Måske. Men så tænk konkret over hvad det betyder.

Jeg har mærket det på min egen krop.

Mit livs historie er en historie om muligheder gennem uddannelse. Muligheder, jeg ikke var født til, men selv kunne gribe, fordi jeg voksede op i et socialdemokratisk velfærdssamfund.

Men mange af mine jævnaldrende kan fortælle en historie om døre, der blev lukket, muligheder, der aldrig kom inden for rækkevidde – uden uddannelse.

Vi ved én ting med sikkerhed. Ingen politisk kraft, selv ikke det stærkeste socialdemokrati, selv ikke den stærkeste fagbevægelse, selv ikke det bedste sociale sikkerhedsnet, kan i den verden, der venter os, garantere unge danskere et godt liv, hvis de ikke uddanner sig til at blive et af verdens dygtigste folk.

Uligheden vil blive større – sammenholdet vil blive mindre, uanset hvor høje skatter, vi udskriver, uanset hvor god en social indsats, vi finansierer, hvis ikke den kommende generation uddanner sig til at blive et af verdens dygtigste folk.

Presset udefra vokser dag for dag. Fra milliarder af mennesker, der drømmer om den udvikling, vi allerede har oplevet. Fra millioner af mennesker, der oplever det samme pres som os – og reagerer ved at gøre alting både bedre og billigere.

Og tænk over, hvad det kræver. Jo, vi har gode skoler i Danmark og vores dejlige børn lærer heldigvis meget mere om det, der kræves af et moderne menneske end i gamle dages sorte skole.

Men når 15 pct. af eleverne forlader folkeskolen uden at kunne læse og skrive på et niveau, der sætter dem i stand til at tage en uddannelse.

Når 17 pct. af eleverne har tilsvarende problemer med matematikken.

Så er det et problem, der handler om hele landets fremtid. Om næste generations muligheder.

Det er derfor, vi har afsat flere penge end nogensinde tidligere i danmarkshistorien til uddannelse.

Det er derfor vores vækstplan sikrer, at der afsættes 1 mia. kr. til efteruddannelse af ufaglærte og opkvalificering af faglærte. Penge, som skal bruges i samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

Det er en af de helt afgørende grunde til, at nulvækst vil koste os arbejdspladser og velstand. Fordi muligheden for at investere i uddannelse vil blive ramt.

Og det er derfor vi har fremlagt et meget, meget stort forslag til for alvor at rykke folkeskolen fremad.

Det var derfor lærerkonflikten ikke bare handlede om den danske model. Om Ziegler, Bondo og mig. Men om uddannelse. Om børn og unge. Om arbejdspladser og lige muligheder.

Og det er derfor, vi nu alle har en stor forpligtelse til at hele sårene. Komme videre og samarbejde om de mål vi deler – i en dyb respekt for at de færreste mennesker har større betydning for Danmarks fremtid end netop lærerne.

For det andet kampen mod arbejdsløshed. For vækst og job.

For uanset hvor godt vi hjælper de mennesker, der ikke har et arbejde med at klare dagen og vejen, så findes der ingen større ufrihed end at være afskåret fra at forsørge sig selv og sin familie. Ingen større ulighed end afstanden end mellem dem der er inde og dem der er udenfor på arbejdsmarkedet.

Derfor har vi rent ud sagt ikke skyet nogen midler i den økonomiske politik, når det gjaldt om at nå det vigtigste af alle mål. Flere arbejdspladser, mindre arbejdsløshed – højere vækst.

I en tid hvor alt, hvad der kommer udefra, trækker i den modsatte retning.

Derfor nægter vi at bøje os for de mange enøjede krav om kun at bruge ét virkemiddel for komme ud af krisen. Problemerne kræver, at vi drejer på alle de håndtag, der er tilgængelige.

Derfor investerer fællesskabet nu mere end nogensinde de sidste 30 år. For at bryde den onde cirkel. For at holde hånden under beskæftigelsen og skabe tro på fremtiden. I veje, broer, jernbaner, skoler, sygehuse, vindmøller og energibesparelser.

Derfor har vi afsat 90 milliarder kroner til at hjælpe væksten på vej i virksomhederne. Med en hjælpende hånd til snart sagt hver eneste branche og hver eneste region i hele Danmark.

Og lad mig så slutte med det, der meget ofte præger det meste af en traditionel 1. maj tale. Med et par ord om de andre. Om alternativet.

Nu har jeg siddet med Venstres fremmeste folk i et forhandlingslokale gennem samlet set flere måneder.

Jeg takker og kvitterer for det samarbejde, vi har haft. Om skattereformen sidste år og om Vækstplanen i år.

Det er gode aftaler. De bryder med blokpolitikken. De sikrer et samarbejde om den økonomiske politik, som er nødvendigt, hvis vi skal ud af krisen. De skaber arbejdspladser – og giver et godt rygstød til de almindelige lønmodtagere, der holder igen på deres lønninger for landets skyld.

Ligesom jeg for resten også glæder mig over de to finanslove det er lykkedes at lave med Enhedslisten. En styrket indsats mod social dumping, en kickstart, en afskaffelse af fattigdomsydelserne og en hjælpende hånd til de allersvageste grupper.

Forslag, der ikke ville kunne gennemføres med de borgerlige partier.

Sådan er det, når Socialdemokraterne sætter sig for bordenden. Så kan alle partier få del i ansvaret og indflydelsen. Så bliver der balance og bredde i de løsninger, der findes.

Men når man forhandler, så er enigheden og kompromisset jo det man slutter med. I udgangspunktet starter man langt fra hinanden. Og undervejs lærer man virkelig noget om sine kolleger.

Når det gælder Venstre, er man efter en endeløs række af møder i Finansministeriet ikke i tvivl om, hvor de kaster deres ind. Hvem de kæmper for – og hvad der sker, hvis de fik magt, som de har agt.

Deres bidrag har helt grundlæggende handlet om et langt angreb på den balance, der er særlig for alle vores forslag:

Skatten på arbejde ville Venstre gerne være med til at sætte ned. Men helst mere for dem i toppen, mindre for almindelige lønmodtagere – og uden at have finansieringen i orden. Det ville vi ikke være med til – og derfor blev det ikke sådan.

Selskabsskatten ville Venstre gerne være med til at sænke. Men helst mere og helst sådan, at bankerne blev friholdt for at levere deres del af skattelettelsen tilbage. Det ville vi ikke være med til – og derfor blev det ikke sådan.

En ny og bedre indsats for unge kontanthjælpsmodtagere ville Venstre gerne være med til at indføre. Men helst sådan, at vi samtidig genindførte fattigdomsydelserne. Det ville vi ikke være med til – og derfor blev det ikke sådan.

Bedre vilkår for danske produktionsvirksomheder ville Venstre gerne være med til at sikre. Men helst sådan, at vi i stedet for lempelserne til konkrete produktionsvirksomheder brugte penge på at afskaffe arveafgiften. Ikke for almindelige mennesker, men for den meget lille del af befolkningen, der arver en virksomhed. Det ville vi ikke være med til – og derfor blev det ikke sådan.

Nye faste rammer for at styre de offentlige udgifter ville Venstre gerne være med til at vedtage. Men helst sådan, at der over de kommende 4 år ikke afsættes en krone mere til fællesskabet. Ikke en krone til uddannelse. Ikke en krone til sundhedsvæsenet. Ikke en krone til ældreomsorg. Det ville vi ikke være med til – og derfor blev det ikke sådan.

En stor grøn energiaftale med investeringer på 90-150 mia. kr. i ny grøn teknologi, ville Venstre efter meget svære forhandlinger nødtvunget godt være med til at gennemføre. Men helst sådan, at vi nu skulle genåbne aftalen og udskyde de investeringer, der vil give tusindvis af arbejdspladser i de kommende år. Det ville vi ikke være med til – og derfor blev det ikke sådan.

Store fremtidsinvesteringer i nye veje, broer og jernbaner vil Venstre gerne være med til at aftale. Men at beskutte alle olieselskaber i Nordsøen rimeligt og ligeligt for at skaffe penge til lynhurtige, elektriske togforbindelser mellem de største danske byer, det afviser man lodret. Det vil DE ikke være med til – men mon ikke vi også ender med at få vores vilje på det punkt?

Vores bevægelse er ikke stivnet.

Vores kamp er ikke forbi.

Vores sejr har sikret fremskridt for hele Danmark.

Vores ansvar er at få det til at lykkes igen.

God 1. maj.

Kilde: <http://socialdemokraterne.dk/Default.aspx?func=article.view&id=733709&menuID=700835&menuAction=select&topmenuID=700835>